

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

PLEIN 23 — 'S-GRAVENHAGE — TEL. 614941

348790
2-10-84

Behandeld in de
REZ-verg. dd.
5 oktober 1984,
punt B + besproken.

Aan de Minister-President
Voorzitter van de Raad voor Europese Zaken

E
UG

Dienstonderdeel: Directie Integratie Europa
Onderwerp: Verslag Comité Dooge

Datum: 1 oktober 1984
Kenmerk: DIE-267.847

TER BEHANDELING IN DE REZ VAN 5 OKTOBER 1984

- ./.
- Hierbij zend ik U een verslag van de eerste bijeenkomst van het ad-hoc Comité voor institutionele vraagstukken (het zgn. Comité Dooge), die op 28 september jl. te Brussel heeft plaats gevonden.

Ingevolge het verzoek van de Ministerraad van 21 september jl. zal dit verslag ter behandeling voorliggen aan de REZ van 5 oktober 1984.

Spoedshalve zend ik afschrift dezes rechtstreeks aan de leden van de Ministerraad en aan alle staatssecretarissen toe.

DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

B. van Kesteren

Eerste bijeenkomst ad hoc Comité voor institutionele vraagstukken (Comité Dooge) d.d. 28 september 1984

Samenvatting

Genoemd Comité, ingesteld door de Europese Raad van Fontainebleau, kwam op 28 september voor het eerst in Brussel bijeen onder voorzitterschap van Senator Dooge. In een voornamelijk procedurele vergadering werd gesproken over de aard en omvang van de werkzaamheden alsmede over de te volgen werkmethodes. Een eerste inventarisatie van te onderzoeken samenwerkings-terreinen, zowel in communautair verband als daarbuiten, werd opgemaakt. Eveneens werd een zeer voorlopige werkverdeling overeengekomen. Besloten werd het functioneren van de instellingen voorshands niet tot de eerste prioriteit te maken. In eerste instantie zal deze problematiek, met het huidig institutioneel evenwicht als uitgangspunt, meer worden gezien in functie van de onderzochte samenwerkingsgebieden. Het Comité zal in beginsel iedere twee weken gedurende anderhalve dag (woensdagavond en de donderdag) bijeenkomen. De eerstvolgende bijeenkomst is bepaald op 10 en 11 oktober a.s. De vaste vergaderplaats is het Egmont-Paleis in Brussel. Vz Dooge streeft ernaar reeds voor de Europese Raad van 2/3 december a.s. een "substantieel" rapport gereed te hebben. Als uiterlijke datum voor het einde van de Comité-werkzaamheden noemde hij juni 1985.

Verslag

Aard van de werkzaamheden

Vz Dooge riep in herinnering dat de Europese Raad van Fontainebleau geen duidelijke aanwijzing voor de opzet van het Comité heeft gegeven. Beoogd was een Comité, bestaande uit persoonlijke vertegenwoordigers van de Staatshoofden en Regeringsleiders, dat "naar het voorbeeld van het Comité Spaak" zou werken. Voor wat betreft de beschikbare documentatie verwees hij naar de plechtige verklaring van juni 1983, het ontwerp E.P. verdrag inzake de Europese Unie en de toespraak van President Mitterrand tot het E.P. van 24 mei j.l. Hij vroeg de Comité-leden terzake in een tafelronde hun mening te geven.

Van Eekelen meende dat het Comité niet zozeer een nieuw verdrag moet willen uitwerken, doch dat het rapport opties zou moeten aangeven die de grondslag voor een regeringsconferentie zouden kunnen vormen. Hij zei dat het Comité zich niet te zeer aan het unanimitetsvereiste moet binden. Voor wat betref het mandaat achtte hij de uiteenzetting van M.P. Fitzgerald tegenover het E.P. op 25 juli j.l. een geschikte benadering. Als indeling van de werkzaamheden suggereerde hij drie categorieën te onderscheiden: de verdieping van de samenwerking, het "nieuw" beleid (zowel binnen als buiten de verdragen) en het functioneren van de instellingen. Van Eekelen zag plaats voor een inbreng van anderen (bijvoorbeeld E.P. de heer Spinelli en het ESC) bijvoorbeeld middels hoorzittingen.

Ook de overige Comité-leden achtten de Fitzgerald benadering een goed vertrekpunt voor de werkzaamheden van het Comité. Men was daarbij van mening dat het institutionele als functie van het substantiële diende te worden behandeld. Voor het overige achtte men het te vroeg om verdergaande conclusies te trekken aangaande de inhoud en aard van het rapport. Wel meende men dat het rapport praktische richtlijnen diende te bevatten die hun gezag mede aan de unanimitet ontleen. Het streven naar unanimitet diende echter niet dusdanig te worden doorgezet dat daardoor de visie verwaterde. Aan een herhaling van de Genscher/Colombo exercitie had men geen behoefte. Een rapport met uiteenlopende opties bleek voor alle Comité-leden desnoods acceptabel.

In zijn conclusie stipte Vz Dooge tenslotte aan dat alle leden het in hoofdlijnen wel ongeveer met elkaar eens zijn, doch er bestaan accentverschillen. Hij meende dat het Comité zich in ieder geval onafhankelijk moet opstellen en wenste het werkterrein ruim te nemen. In een later stadium zou de aandacht meer op specifieke onderwerpen gericht kunnen worden. Hij meende ook dat niet te veel gekeken moet worden naar de fouten uit het verleden. Het oog zou met name gericht moeten zijn op de toekomst. De heer Dooge oordeelde dat het rapport niet opgeofferd mag worden aan het vereiste van unanimitet.

Te behandelen samenwerkingsterreinen

In een eerste voorlopige discussie over de te onderzoeken samenwerkingsterreinen kwam de volgende lijst van, willekeurig gegroepeerde, onderwerpen naar voren:

- versterking van de interne markt, inclusief dienstenverlening en vervoer
- de institutionele versterking, waaronder de "geometrie variable"
- werkgelegenheid- en sociaal beleid
- regionaal beleid
- gemeenschappelijk optreden naar buiten, zowel in EPS kader als in economisch verband (VS en Japan)
- monetair beleid, kapitaalverkeer
- mediabeleid, telecommunicatie
- industriebeleid, innovatie en nieuwe technologieën
- milieubeleid
- convergentie van economisch beleid
- de Europese politieke samenwerking in zijn algemeenheid
- veiligheidsbeleid
- culturele samenwerking

Meerdere leden (onder andere Herman en Dondelinger) bepleitten de institutionele hervormingen niet zozeer op de voorgrond te plaatsen. Betoogd werd dat de efficiency van de instellingen beter kan worden gezien in functie van de te bestrijken samenwerkingsterreinen. Daarbij was men wel eens dat uitgegaan moet worden van het huidig institutioneel evenwicht en dat met name bekeken moet worden in hoeverre de bestaande institutionele opzet efficiënter kan worden gemaakt. Algemeen waren de leden van oordeel dat de aandacht terzake in het bijzonder uit moet gaan naar de rol en de bevoegdheden van de Raad, het E.P. en de Commissie. Van Eekelen bood aan over de institutionele problematiek een papier te presenteren.

Andriessen merkte op dat het Comité er verstandig aan deed een duidelijke selectie van onderwerpen te maken. Hij vroeg ook voorrang te verlenen aan die activiteiten die de Europese burger aanspreken. Op indirecte wijze aansluitend bij de suggestie van de heer Van Eekelen om de Commissie te vragen om een bijdrage over de "geometrie variable", merkte Varfis op dat men hiermee moet oppassen, omdat het hier een zeer gecompliceerde materie betreft, waarbij het ook niet gaat om een onwil van lidstaten om mee te werken doch veelal juist om onmacht. Faure stelde daartegenover dat niet zozeer de kwestie van het "niet kunnen" aan de orde is; de hele Europese samenwerking, zo betoogde hij, staat of valt immers bij de "volonte" om nu eens te geven en dan eens te nemen. Hij achtte het overigens een goede zaak om het hele scala van

bevoegdheden van het E.P. (controle-, begrotings- en wetgevende bevoegdheden) aan een heronderzoek te onderwerpen. Herman vroeg aandacht voor de "couts de la non-europe". Hij refereerde hierbij aan het verlamme effect op de samenwerking van de nu jarenlang durende discussies, op het hoogst Raadsniveau, inzake de financiële problematiek. Hij noemde het gewicht van die discussies op de ontwikkeling van de integratie onevenredig zwaar in het licht van de, per saldo, toch geringe financiële belangen.

Voor wat betreft het verdere programma nam het Comité zich voor de tweede bijeenkomst - 10 en 11 oktober a.s. - te beginnen met een algemene politieke discussie aan de hand van een kort papier van de heer Faure. Verder zullen voor die zitting naar alle waarschijnlijkheid papers voorliggen van Herman (monetair beleid, werkgelegenheid), Ruhfus (EPS) en Andriessen (introdactie tot de "geometrie variable"). Indien mogelijk zal het Comité op 11 oktober 's middags een delegatie van het E.P. ontvangen. Helemaal waarschijnlijk is deze ontmoeting echter niet, omdat het E.P., parallel, plenair in Straatsburg vergadert.

Betrokkenheid E.P. en ESC

Uit de discussie kwam naar voren dat een permanente status als waarnemer voor het EP en ESC ongewenst werd geacht. Het belang om met name het EP een rol bij de werkzaamheden te geven werd echter onderkend. In concreto wordt gedacht aan een ontmoeting op korte termijn met een EP-delegatie, die zelf door het EP kan worden samengesteld. Voor het overige zullen de contacten, voornamelijk van informatieve aard, via Vz Dooge plaatsvinden.

Betrokkenheid Spanje en Portugal

Vz Dooge signaleerde dat van Spaanse zijde reeds formeel is gevraagd om nauw bij het werk van het Comité te worden betrokken. Een conclusie over de wijze van inschakeling van vertegenwoordigers van de kandidaat-lidstaten werd nog niet getrokken. Een tweetal leden (Ferri en Moeller) waren voorstander van Spaanse en Portugese waarnemers. De overigen tenderden meer naar een inschakeling van Spanje en Portugal eerst na de beëindiging van de toetredingsonderhandelingen (dus nog voor de ondertekening van de toetredingsverdragen). In de tussentijd zou de Vz contacten met de Spanjaarden en Portugezen kunnen onderhouden.

Rapporteur en Secretariaat

Over beide onderwerpen werden nog geen conclusies getrokken. Een aantal leden (Ferri en Herman) toonden zich voorstander van de benoeming van een, zonodig externe, (algemeen) rapporteur. Moeller was tegenstander van dat idee. Anderen (bijvoorbeeld Dondelinger en Van Eekelen) meenden dat in eerste instantie een taakverdeling tussen de leden van het Comité zelf kon plaatsvinden. In een later stadium zou in beginsel ook één van de Comité-leden de synthese moeten opstellen, zo vond de heer Dondelinger.

Met betrekking tot de bezetting van het Secretariaat was men algemeen van oordeel dat het Secretariaat-Generaal van de Raad van Ministers ingeschakeld moet kunnen worden. Het zou hierbij echter alleen moeten gaan om het typisch administratieve werk, zodat het Raadssecretariaat zich niet inhoudelijk met het werk van het Comité zou mogen inlaten. Voorlopig, zo stelde Vz Dooge, zal het Secretariaat door het voorzitterschap zelf verzorgd worden. Het Comité nam met belangstelling kennis van het aanbod, van de Belgische regering om desgewenst localiteiten en van de Commissie om een aantal functionarissen geheel voor het Comité beschikbaar te stellen.

Vz Dooge zal zich over beide kwesties nog nader beraden en de volgende keer met voorstellen komen.

Werkmethodes

Afgesproken werd dat het Comité regelmatig, dat wil zegen eens in de veertien dagen, bijeen zal komen. Gekozen werd voor de woensdagavond en de hele donderdag. De eerstvolgende bijeenkomst is gepland voor 10 en 11 oktober, vervolgens 24-25 oktober, 8 en 9, en 21 - 22 november.

Inzake de omvang van de "delegaties" werd men het eens over de formele "één plus twee", dat wil zegen het lid vergezeld van een politiek adviseur en een note-taker. Voorts werd vastgesteld dat, ingeval van afwezigheid van een Comité-lid, de politiek adviseur de plaats van het lid zal innemen maar alleen namens hem kan spreken.

De bijeenkomsten zullen allen plaatsvinden in het Egmont-Paleis in Brussel. Een terzake gedaan aanbod van de Belgische regering werd in dank aanvaard.

Ten aanzien van de vertaal- en tolkfaciliteiten:

Ieder is vrij zijn eigen taal te spreken, doch de vertaling zal slechts worden verzorgd naar vier talen (Frans, Engels, Duits en Italiaans). De facto worden in het Comité echter reeds nu alleen de genoemde talen gebruikt. De documentatie zal wel in alle talen opgesteld worden.

Contacten met de pers

Alom werd ervoor gepleit het werk zoveel mogelijk een vertrouwelijk karakter te geven. Gevreesd werd voor een beknotting van de mogelijkheden en kansen voor het Comité wanneer bijvoorbeeld persoonlijke opvattingen naar buiten zouden komen. Aan het einde van de eerste bijeenkomst werd geen persbericht uitgegeven. Afsproken werd wel dat Vz Dooge, wanneer hij door de pers wordt benaderd, summiere feitelijke informatie kan verstrekken.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-